

Podpora vašemu interspolnemu otroku

Ustvarile IGLYO, OII Europe & EPA

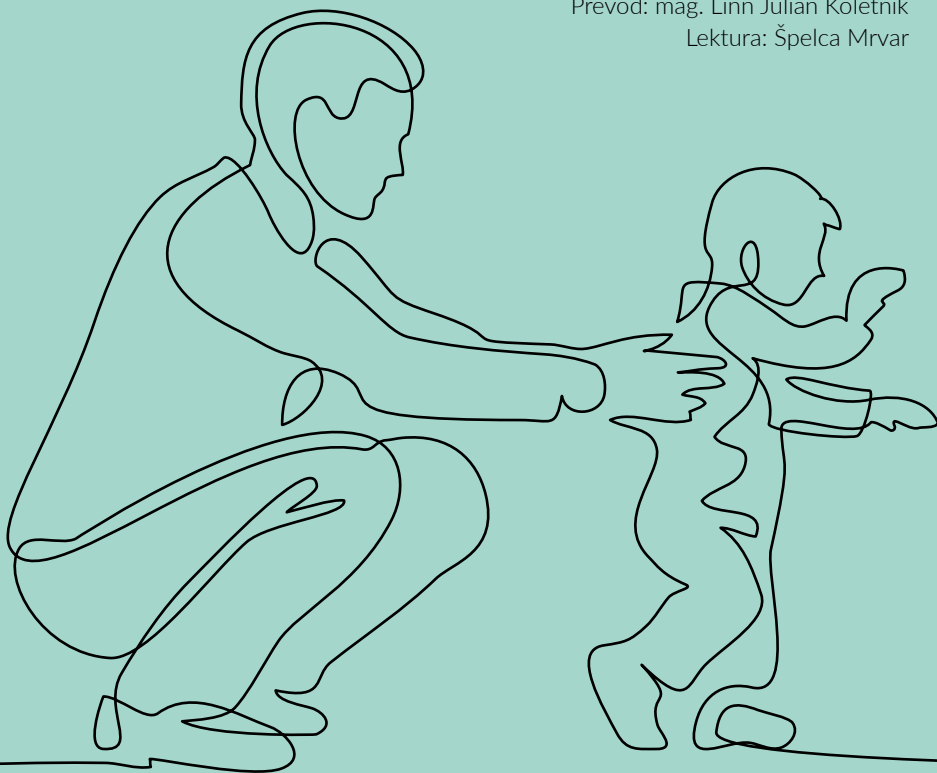
Opomba prevajalca

Vodnik mestoma uporablja podčrtaj, kar je vključujoče jezikovno sredstvo za naslavljanje oseb vseh spolov, tudi onkraj binarnega spolnega sistema. Podčrtaj je v vodniku uporabljen, kadar je govora o interspolnih osebah, ne pa tudi splošni populaciji. Odločitev za takšno uporabo izvira iz želje oblikovati vodnik čim bolj dostopen (bodočim) staršem in uporabljati jezikovna sredstva, ki so jim najbolj poznana.

V nasprotju s poševnico (/), ki predstavlja samo dve možnosti in s tem binarno delitev, podčrtaj povezuje obe normirani slovnični obliki, ju ločuje in hkrati med njima ustvarja prostor za projiciranje končnic, ki jih jezikovna norma še ne pozna, bi se pa lahko razvile. Z uporabo podčrtaja presegamo jezikovno normo, ki nam pravi, da je generična oblika moški slovnični spol in da sta spola samo dva. Podčrtaj uporabljamo torej tudi, kadar spolna identiteta/zaimki niso znani ali pa kadar govorimo (o) skupini oseb, katerih spolov ne želimo predvidevati.

Angleški izvirnik vodnika za interspolne osebe uporablja spolno nevtralni zaimek they, ki je preveden kot on_a, s čimer se želimo izogibati pripisovanju spola interspolnim osebam.

Prevod: mag. Linn Julian Koletnik
Lektura: Špelca Mrvar

Vsebina

Uvod: Kaj je interspolnost? **2**

Nasveti za starše **4**

Pogosta vprašanja **6**

Sprejemanje odločitev glede medicinskih posegov **14**

Kako z vašim otrokom govoriti o tem, da je interspolna oseba **18**

Kako z drugimi govoriti o tem, da je vaš otrok interspolna oseba **22**

Morebitna vprašanja drugih **24**

Kako z učitelji, zdravniki in drugimi strokovnjaki govoriti o tem, da je vaš otrok interspolna oseba **26**

Slovar **30**

Koristne povezave in viri **34**

IGLYO, OII Europe & EPA **36**

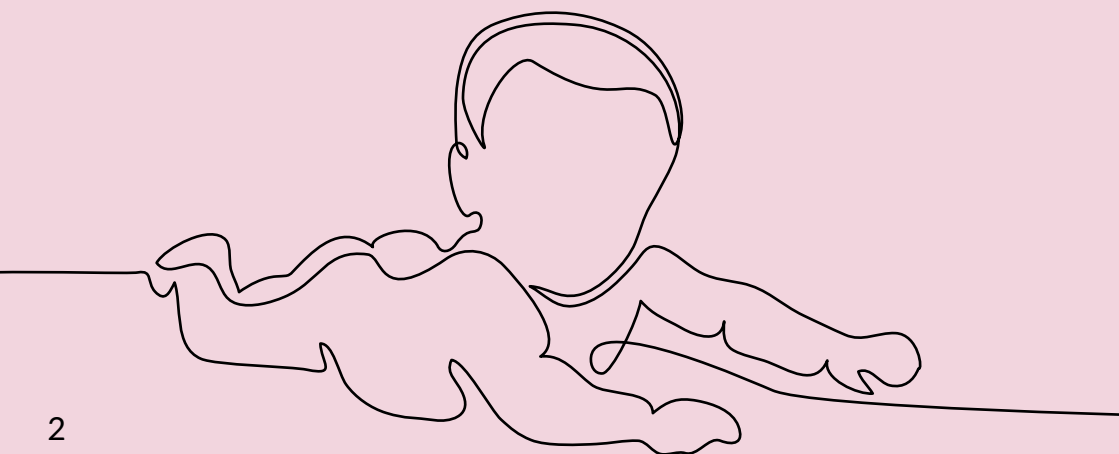
Uvod

Kaj je interropolnost?

Je fantek ali punčka? Kadar kdo rodi, je to vprašanje, ki se postavlja po vsem svetu. Mnogi starši na to vprašanje odgovorijo brez večjega premisleka. Toda za pomembno število njih je odgovor bolj zapleten.

Izraz interropolnost se uporablja za opis širokega spektra naravnih vtelesnih različic. Interpolne osebe se rodijo s spolnimi značilnostmi (za definicije gl. Slovar, str. 30), ki so bodisi ženske in moške hkrati, ne povsem ženske ali moške ali pa niti ženske niti moške. Spolne značilnosti in telesa interpolnih oseb so zdrave različice človeških spolov.

Za nekatere interpolne osebe postane njihovo interpolno telo vidno ob rojstvu, za druge v otroštvu, pri nekaterih pa se njihovo telo izkaže za interpolno med adolescenco ali celo v odraslosti. Pri nekaterih osebah bodo razlike tako majhne, da morda nikoli ne bodo spoznale_i, da so interpolne_i.

Obstaja veliko načinov, po katerih se lahko pojavljajo variacije spolnih značilnosti. Otrok se lahko rodi z večjim klitorisom ali manjšim ali drugače oblikovanim penisom. Včasih se otrok rodi z videzom tipične ženske, vendar se odkrije, da ima notranja moda, včasih pa se pri otroku tipičnega moškega videza ugotovi, da ima maternico ali jajčnike. V nekaterih primerih deklica ne bo začela menstruirati ali pa fant začne menstruirati. Drugi otroci imajo lahko hormonsko ureditev, ki se razlikuje od tiste, ki bi jo pričakovali za "punčko" ali "fantka".

Te vrste razlik so naravne in pogostejše, kot si morda mislite. Ocenjuje se, da je vsaj 1 človek od 200 ljudi interspolnih, nekateri viri pa navajajo, da ima do 1,7 % oseb nekatero izmed razlik v svojih spolnih značilnostih.

Spolne značilnosti lahko razdelimo na primarne in sekundarne spolne značilnosti.

Primarne spolne značilnosti so vse značilnosti, ki so prisotne ob rojstvu. Te vključujejo kromosome, genitalije, reproduktivni sistem, spolne žleze/gonade ter hormonsko občutljivost in produkcijo.

Sekundarne spolne značilnosti so vse značilnosti, ki postanejo vidne med puberteto, in vključujejo rast prsi, rast dlak, menstruacijo, adamovo jabolko, postavo, mišično maso in razporeditev maščobe.

Ta vodnik so ustvarile IGLYO, OII Europe in EPA. Njegov namen je uvesti temo interspolnosti, zagotoviti nasvete, kako najbolje podpreti vašega interspolnega otroka ter kje dobiti dodatne informacije. V nadaljnjem besedilu bomo mestoma uporabljale_i zaimek "on_a" (namesto on ali ona) kot nevtralni zaimek za vse oz. podčrtaj, z namenom celovitega priznavanja obstoja raznolikosti spolov.

Nasveti za starše

Ugotovitev, da je vaš otrok interseksualna oseba, vas lahko preseneti. Ob tej novici imate lahko različne misli in občutke.

Morda boste preprosto občutili popolno veselje, da se je vaš otrok rodil, ali pa vas bo začelo skrbeti za dobrobit vašega otroka ali mladostnice_ka. Morda vam bo rečeno, da vaš otrok ni zdrav. Tako kot pri otrocih in mladostnicah_kih, katerih spol je ženski ali moški, se lahko tudi interseksualni otroci in mladostnice_ki soočajo z zdravstvenimi težavami, vendar te ne opredeljujejo, kdo so. V prvi vrsti je to vaš otrok, ki potrebuje vašo ljubezen in pozornost, z vami se bo smejal in vas včasih razjezil. Ko bo odrasel, se bo sam odločal o tem, kdo je: še en dokaz o raznolikosti narave.

Tu je nekaj nasvetov, ki vam lahko pomagajo pri predelavi informacij in pripravi na zagotavljanje podpore, ki jo bo vaš otrok, tako kot vsak drug otrok, potreboval.

Z vašim otrokom ni nič narobe

Pri veliki večini interseksualnih oseb z njimi ni nič fizično narobe in ni potrebe po kakršnih koli medicinskih posegih. Če vam zdravnik pove, da je medicinsko zdravljenje nujno, vprašajte o zdravstvenih posledicah in tveganjih tako izvedbe kot neizvedbe posega. Nato si vzemite čas za premišljeno odločitev. Vedno pridobite drugo mnenje in opravite samostojno raziskovanje.

Niste krivi

Ko starši izvedo, da je z njihovim otrokom nekaj drugače, pogosto najprej pomislijo: »Sem naredil kaj narobe?« ali: »Bi to lahko preprečil?« Imeti interspolnega otroka je povsem naravno in ni posledica nečesa, kar ste storili. Ničesar se vam ni treba sramovati.

V redu je, če se počutite zmedeno ali razburjeno

Ker imamo določena pričakovanja, še posebej glede nečesa tako pomembnega, kot je rojstvo otroka, je razumljivo, da doživljamo mnogo različnih čustev, kadar se zgodi kaj nepričakovanega. Ugotovitev, da je vaš otrok interspolna oseba, vas lahko prestraši, razjezi, vznemiri, zaskrbi, osramoti, obremeni s krivdo ali pa lahko čutite mešanico nekaterih občutkov ali vsega naštetega. Mnogi od teh občutkov so posledica neznanega in se bodo zmanjšali, ko boste izvedeli več o interspolnosti in se o tem pogovarjali z drugimi. Poskusite ne potlačiti občutkov, tudi če so zahtevni. Poiščite sogovornike, ki vam lahko zagotovijo potrebno podporo. V bolnišnici ali pri svojem zdravniku vprašajte o možnostih psihološke podpore. Za več informacij in nasvetov se obrnite na organizacije. Če je mogoče, se pogovorite z družino ali prijatelji. Pomembno je, da poskrbite zase, saj boste le tako lahko dobro poskrbeli za svojega otroka.

Niste sami

Zlahka se počutite, kot da ste edina oseba na svetu, ki gre skozi to, in da vas nihče drug ne bo razumel. Resnica je, da obstaja vedno več organizacij za interspolne osebe, ki lahko ponudijo informacije, usmerjajo na podporne skupine (fizične in spletne), vas povežejo z medvrstniškimi svetovalci za interspolne osebe in drugimi starši interspolnih otrok. Pogovor z drugimi starši interspolnih otrok vam lahko zagotovi informacije, nasvete in podporo. Pogovor z drugimi je za starša interspolnega otroka pomemben korak pri "razkritju". Ne mislite, da je to skrivnost, ki jo morate obdržati zase, saj to ni dobro niti za vas niti za vašega otroka. Če živite v državi, kjer menite, da razkritje ne bi bilo varno za vas in vašega otroka, vas spodbujamo, da se povežete z OI Europe, ki vam lahko pomaga poiskati starše, ki so v podobni situaciji in s katerimi se lahko pogovorite.

Ni vam treba poznati vseh odgovorov

Sčasoma, ko boste spregovorili s svojim otrokom in drugimi bližnjimi, se boste soočili s številnimi vprašanji. To je lahko zelo obremenjujoče in ustvari občutek, da bi morali čez noč postati strokovnjak tega področja. Razumljivo je, da vseh odgovorov ne poznate takoj. A obenem se temi ne izogibajte. Bolj ko se boste o njej poučili in o njej razpravljali z drugimi, bolj boste pripravljeni podpreti svojega otroka, ko bo tudi on začel postavljati vprašanja.

Pogosta vprašanja

Kako bom ugotovil_a, ali je moj otrok interspolna oseba?

Morda boste izvedeli ob rojstvu vašega otroka, v puberteti ali med odraščanjem. Obstajajo različni načini, kako ugotoviti, odvisno od specifične različice. Včasih je otrokova interspolnost vidna že od rojstva. Vendar to ni vedno tako in morda se interspolnost vašega otroka odkrije po rojstvu ali kasneje v življenju, in sicer na različne načine, vključno z:

- krvnimi preiskavami kmalu po rojstvu;
- rednimi zdravstvenimi pregledi, kot je sonogram otrokovega trebuha;
- rutinskimi operacijami v otroštvu, kot sta operacija kile in apendektomija;
- puberteto, ki je lahko drugačna kot pri otrokovih vrstnicah_kih;
- občasno starši izvedo že med nosečnostjo zaradi prenatalnih testov;
- ljudje svojo interspolnost odkrivajo v vseh starostih.

Moj otrok je interspolna oseba. Kaj pa zdaj?

Različice se pojavljajo povsod v naravi. Biti interspolna oseba je ena izmed njih in tega se ni treba bati. Ena najpomembnejših stvari je, da ste z otrokom odprti (na način, primeren starosti) in poslušate, kaj vam otrok govori o svojih potrebah. Na poti bo seveda nekaj izzivov. Eden izmed njih je, da večina ljudi še vedno ne ve veliko o obstoju interspolnih oseb, zato boste morali morda poiskati načine, kako to temo predstaviti ter ljudi izobraziti o specifičnih potrebah in situaciji vašega otroka. Šolskemu osebju na primer svetovati in nuditi podporo pri preprečevanju, da bi vašega otroka zbadali v vrtcu ali šoli.

Starši, ki so odprti glede dejstva, da je njihov otrok interspolna oseba, poročajo, da se ljudje, ki jim to povedo, najpogosteje zanimajo za več informacij in so pripravljeni podpirati otroka. Kot starši postavljate merilo, po katerem bodo drugi obravnavali vašega otroka. Morda boste (skupaj z vašim partnerjem) potrebovali nekaj časa, da se navadite na situacijo in se naučite, kaj pomeni imeti interspolnega otroka. Vzemite si ta čas. V tem procesu boste morda morali sprejeti nekatere težke odločitve, kot je zahteva soglasja za nepovratne operacije ali druge zdravstvene postopke, vendar se spomnite, da, razen če vaš otrok potrebuje nujno medicinsko pomoč (kar je redkost), je dobro poiskati nasvet iz več virov in si vzeti čas, preden se odločite za kakršnekoli določene ukrepe.

Moram privoliti v operacijo, preden prijavim otroka kot moškega ali ženskega?

Pred, med ali po tem, ko registrirate spol svojega otroka, vam bodo zdravstveno osebje, družina ali prijatelji morda svetovali, da privolite v zdravstveno obravnavo, ki spremeni telo vašega otroka v bolj ženski ali moški videz. Vendar so te "normalizacijske" operacije za osebe, ki so jim izpostavljene, lahko zelo travmatične in pogosto vodijo do dolgoročnih zdravstvenih težav pozneje v življenju. Nekateri pogosti argumenti v podporo takim posegom so:

- neizvedba operacij bo povečala tveganje za raka;
- otroka je bolje operirati že zelo zgodaj, da si ta posegov ne bo zapomnil;
- zgodnja intervencija je manj tvegana/bolj uspešna;
- intervencije bodo zmanjšale družbeni pritisk in otroku pomagale, da se bolje "prilagodi".

trenutno ne obstajajo znanstveni dokazi, ki bi podpirali zgornje argumente. To pomeni, da nihče ni izvedel raziskav, ki bi dokazale, da so imele takšne operacije pozitiven vpliv na otroke in mladostnice_ke, ki so jih prestale_i, v primerjavi z interspolnimi osebami, ki teh posegov niso bile deležne_i.

Vprašajte se: ali bi si želeli, da bi vaši starši glede vašega telesa sprejeli nepovratno odločitev, ki bi jo lahko odložili in s katero kot odrasli morda ne boste zadovoljni, ali bi raje, da bi počakali, poiskali pomoč in vam omogočili, da odrastete ter imate čas, da bi lahko razumeli, kako se počutite glede svojega telesa?

Moj novorojenček je interspolna oseba. Kaj se bo najverjetneje zgodilo v bolnišnici?

Če se ob rojstvu odkrije, da je vaš otrok interspolna oseba, bo vaša poporodna izkušnja verjetno drugačna od izkušnje večine drugih staršev:

- Vašega otroka lahko takoj ali kmalu po njem ločijo od vas za različno dolga časovna trajanja. Vedno vprašajte, kam peljejo vašega otroka, zakaj ga umikajo in kdaj ga bodo vrnili k vam. Če je mogoče, prosite, ali greste lahko zraven.
- Namesto rutinskih pregledov zdravnikov in interakcij z medicinskimi sestrami ali babicami boste verjetno srečali nekaj specialistov. Ti lahko vključujejo na primer pediatričnega endokrinologa, pediatričnega kirurga ali druge specialiste. Morda jih boste srečali enega po enega ali pa jih boste spoznali kot skupino. Verjetno bodo prisotni tudi medicinske sestre in drugo osebje bolnišnice.
- Verjetno boste bodisi prejeli veliko novih, težko razumljivih informacij ali pa vas bodo prosili za dovoljenje, naj vaš otrok opravi različne teste. Veliko informacij, ki jih boste prejeli, bo podanih v zapletenem medicinskem jeziku. Če česarkoli ne razumete, prosite za jasnejša pojasnila in pred privolitvijo v testiranja vprašajte, ali so ta nujna.
- Zdravstvena ekipa vaše bolnišnice vam lahko predlaga različne zdravstvene obravnave, kirurške in druge metode. Sem spadajo gonadektomije (odstranitev tkiva jajčnikov ali testisov) in različne operacije na spolovilih. Odložite vse operacije, ki niso življenjsko pomembne, in poiščite dodatno mnenje.

V različnih bolnišnicah poteka veliko poskusnih zdravljenj. Za nekatere od teh je že bilo ugotovljeno, da imajo zaskrbljujoče dolgoročne stranske učinke na duševno zdravje in kognicijo. Ti vključujejo predporodno/prenatalno jemanje zdravil, pa tudi manipulacija s hormoni pri majhnih otrocih z zdravljenjem s hormoni, ki se dajejo preko injekcij ali gelov.

- Če je bil vaš dojenček iz nekega razloga ločen od vas, prosite, da ga takoj vrnejo.
- Prosite, da se morebitno testiranje odvija v vaši prisotnosti, in vprašajte o razlogih za testiranje, preden podate soglasje. (Če je iz nekega razloga potrebna krvna preiskava, bo za vašega dojenčka veliko lažje, če bo to potekalo v prisotnosti vas, pripravljenih, da ga pomirite).
- Če je mogoče, pokličite ljubljeno ali zaupanja vredno osebo in jo prosite, naj se vam pridruži. To je naporno obdobje za vse nove starše, vi pa boste imeli več stvari, ki jih morate spremljati, kot večina drugih. Imeti nekoga, ki vam pomaga z zapisovanjem informacij in vam nudi pomoč, je lahko zelo koristno. Vprašajte, ali se pogovori lahko odložijo, dokler ta oseba ne prispe.
- Zapišite si ali posnemite čim več informacij. Snemanje vaših pogovorov pomeni, da vam ni treba toliko skrbeti za pisanje zapiskov, večina današnjih telefonov pa ima vgrajene snemalnike zvoka ali aplikacije, ki jih lahko prenesete. V primeru, da ste po rojstvu otroka sami, so posnetki lahko dragocena alternativa drugi osebi pri kasnejšem priklicu informacij.
- Postavljajte vprašanja, prosite za pojasnila in jih zahtevajte. Vzemite si čas. Brez razumevanja ne morete sprejemati odločitev. Včasih potrebujemo dlje časa, da razumemo nove koncepte in terminologijo in imate absolutno pravico razumeti, kaj se dogaja.
- Vprašajte, kdaj lahko odidete domov. Domače okolje je veliko boljše okolje za vzpostavitev vezi z vašim novorojenčkom kot bolnišnični oddelek. V večini primerov bi morali imeti možnost oditi domov v podobnem časovnem okviru kot drugi starši. Če iz nekega razloga to ni tako, vprašajte, zakaj. Če je razlog v tem, da čakajo na rezultate testov, vprašajte, ali lahko kljub temu odidete domov in se vrnete, ko bodo rezultati na voljo. Zahtevajte pojasnilo, zakaj ne morete domov.

Zdravniki pritiskajo name, naj se zelo hitro odločim. Kaj naj storim?

Takoj po rojstvu boste vi (in vaš partner) verjetno doživljali mnogo nasprotujočih si čustev. Poleg tega sam porod povzroči pomembne spremembe v ravni hormonov, kar vpliva na naše počutje. Že zgolj ta dva dejavnika pomenita, da ni idealen čas za sprejemanje velikih odločitev, kaj šele odločitev, ki lahko močno vplivajo na prihodnost vašega otroka. V nekaterih primerih pa bodo zdravniki ponudili takojšnje zdravljenje ali operacijo. V nekaterih primerih je potrebno takojšnje zdravljenje, o čemer bo podrobneje razpravljano v naslednjem poglavju. Medtem ko so nekatera medicinska zdravljenja nujna za ohranjanje zdravja vašega otroka (glejte Sprejemanje odločitev glede medicinskih posegov na str. 14), večine zdravljenj ni mogoče utemeljiti zgolj na podlagi medicinskih potreb, ampak temeljijo na družbenih in kozmetičnih dejavnikih. Ti vključujejo operacije za spremembo videza zunanjih genitalij vašega otroka, ker niso videti kot genitalije večine, ali da bi vaš otrok lahko opravljal spolno zaznamovano družbeno funkcijo, kot je uriniranje stoje v primeru, da mu je bil ob rojstvu pripisan moški spol. Vključujejo tudi operacije za ustvarjanje vagin pri dojenčkih, ki jim je bil ob rojstvu pripisan ženski spol, z namenom možnosti izpolnjevanja določenih družbenih vlog. Gre za izbirne načine zdravljenja, vaš otrok pa jih ima pravico izbrati, ko bo dovolj star, za to odločitev. Medtem poiščite podporo in se obrnite na organizacije za interspolne osebe, saj vas bodo morda lahko povezali z drugimi starši s podobnimi izkušnjami. Ne pozabite, da je vaš otrok avtonomno bitje, ki se zanaša na vašo zaščito, podporo in predvsem ljubezen. Zasujte svojega otroka z naklonjenostjo in uživajte v spoznavanju.

O tem, kaj naj storim glede svojega otroka, slišim različna mnenja. Kako naj vem, kaj je najbolje?

Vsaka situacija je specifična. Na prvo mesto morate vedno postaviti dobrobit in zdravje vašega otroka. Ne pozabite tudi na dobrobit sebe in svoje družine. Pogovarjajte se z izkušenimi ljudmi, vključno z interspolnimi odraslimi, in raziščite različne možnosti. Bodite kritični do nasvetov, ki se osredotočajo le na fizično spreminjanje vašega otroka. Ne dovolite, da se zaradi mnenja drugih prenašate na hitri odločitvi. Večino odločitev je mogoče preložiti, dokler vaš otrok ne bo dovolj zrel za sodelovanje v procesih odločanja. Vzemite si čas za raziskovanje, za podporo se obrnite na zagovornike interspolnosti in se osredotočite na spoznavanje svojega čudovitega novega otroka.

Ali ne bi bilo lažje za vse, če bi operirali, ko je moj otrok še dojenček?

Medtem ko se vam lahko operacijo ali druge medicinske posege v času, ko je vaš otrok še dojenček, predstavi kot najboljšo možnost, je pomembno vedeti, kakšne so lahko dolgoročne posledice. Prvič, pomembno se je zavedati, da je vsaka operacija v splošni anesteziji smrtno nevarno dejanje. To še posebej, a ne izključno, velja za operacije, izvedene na dojenčkih in majhnih otrocih. Drugič, obstaja možnost, da bo vaš popolnoma zdrav interspolni otrok izgubil funkcionalnost operiranega dela telesa, kot je uretre/sečnica, med normalizacijsko operacijo, katere namen ni reševanje življenja. Dolgoročnih študij o dejanskem ohranjanju vsakdanje in prihodnje erotične funkcije genitalij, operiranih v zgodnji starosti, še ni. Nasprotno, veliko interspolnih oseb, ki so bile v otroštvu podvržene operacijam, je poročalo o omrtvičenostih in bolečini (zaradi brazgotinskega tkiva) ter pomanjkanju ali omejenih erotičnih občutkov v odrasli dobi. Tretjič, medicinski posegi pogosto povzročijo potrebo po nadaljnjih posegih in včasih pomenijo vseživljenjsko odvisnost od zdravnikov.

Poleg tega so psihološke raziskave pokazale, da je spomin na bolečino razvit že pri dojenčkih in interspolne osebe, ki so bile operirane kot dojenčki, pogosto poročajo, da so čutili, da jim je bilo nekaj storjeno, čeprav so to lahko opredelili šele veliko kasneje. Končno, normalizirajoče intervencije ne spremenijo interspolnega telesa, da bi postalo »moško« ali »žensko« telo, spremenijo zgolj videz, da so videti/delujejo kot tako, z različnimi stopnjami uspeha.

Bo telo mojega otroka popolnoma funkcionalno, če se odločimo, da ne dovolimo nikakršnih medicinskih posegov ali operacij?

Mnogo interspolnih oseb, ki niso imele nobenih operacij ali medicinskih posegov, ima popolnoma zdravo telo. Glede na nekatere študije ima večina interspolnih oseb, podvrženih normalizacijskim operacijam, vrsto zdravstvenih težav, povezanih s temi posegi. Če ni resnih zdravstvenih tveganj, je zelo priporočljivo počakati na dovoljšno starost vašega otroka, ko bo lahko sodeloval v procesu odločanja.

Kako naj spol svojega otroka vpišem v rojstni list?

Ker živimo v družbi, ki pravno večinoma še ne priznava raznolikosti človeških spolov, boste v večini držav izpostavljeni pritiskom, da otroka registrirate kot moškega ali ženskega. Različne države imajo različne predpise glede tega, ali in kdaj je treba spolni označevalec vnesti v uradne registre, to pa lahko traja od nekaj dni do tednov ali celo mesecev. Pred iztekom tega obdobja ne bi smeli čutiti pritiska, da vpišete spol. V državah, kjer so na voljo le možnosti moškega ali ženskega spola, organizacije za interpolne osebe priporočajo, da starši določijo spol, ki se jim zdi najprimernejši, vendar razumejo, da bo z rastjo otroka to morda treba spremeniti, da bo ustrezalo njegovi spolni identiteti.

V katerem spolu naj vzgajam svojega otroka?

Organizacije za interpolne osebe priporočajo, da svojega otroka vzgajate kot moškega ali žensko, saj so naše družbe trenutno tako strukturirane. Hkrati pa imejte v mislih, da se lahko vaš otrok razvije v spol, ki ni v skladu s spolom in spolno identiteto, ki ste ju izbrali. S tem ni nič narobe – to je preprosto vaš otrok, ki vam bo sporočal, kdo je, ko bo dovolj star za izražanje svoje individualne osebnosti.

Je to oviranost?

Interspolnost je oblika telesne raznolikosti. Biti interspolna oseba ni niti oviranost niti dolgotrajna telesna okvara. Interspolne osebe, podvržene operacijam in drugim medicinskim posegom, pa imajo zaradi teh posegov pogosto zdravstvene težave, ki se štejejo za oviranost.

Naj svojemu otroku povem, da je interspolna oseba?

Da. Odrasle interspolne osebe, vzgojene_i v sramu in skrivnosti, so zelo jasno izrazile_i, kako so te izkušnje negativno vplivale na njihovo osebno in družinsko življenje ter odnose s starši ali skrbniki. Po drugi strani pa družine, ki so vzpostavile kulturo odprtega pogovora s svojimi otroki o njihovi telesni raznolikosti, poročajo, kako pozitivno je to vplivalo na njihovo družinsko življenje in na samozavest njihovega otroka in mladostnice_ka. Izberete lahko razlago, primerno otrokovi starosti. Najpomembneje je, da svojemu otroku sporočate, da ga imate radi točno takšnega, kot je.

Naj povem drugim?

Odločitev, ali povedati drugim, je osebna izbira, vendar bi morali razmisliti tudi o tem, kako bi to lahko vplivalo na vašega otroka pozneje v življenju. Strogo skrivanje oziroma molčanje o tem verjetno ne bo dobro za vas ali vašega otroka. Tako kot pri kateri koli drugi osebni informaciji premislite, komu zaupate in komu bi bilo koristno povedati. Pravzaprav, ko bo vaš otrok šel v jasli, vrtec ali šolo, boste morali te informacije do določene mere razkriti, saj s tem zagotovite, da bo vaš otrok lahko odkrito govoril o svoji interspolnosti z drugimi. To lahko predstavlja izziv, zato vas spodbujamo, da poiščete podporo in pri tem poskrbite za svojo dobrobit. Mnogi starši, ki so se odločili razkriti te informacije, so poročali o pomembnem pozitivnem vplivu, ki jim je pomagal vzgajati otroka v varnem in spodbudnem okolju. Ne pozabite, ni vam treba odgovoriti na vsa vprašanja, še posebej na tista, ki so preveč zasebna.

Sprejemanje odločitev glede medicinskih posegov

Prvo vprašanje, ki si ga morate zastaviti, je: Zakaj mislim, da moj otrok potrebuje medicinske posege?

Je to zato, ker moj otrok trpi zaradi telesnega stanja, ki dejansko ogroža njegovo življenje? V nadaljevanju je nekaj primerov stanj, kjer je takojšnje zdravljenje ali operacija lahko nujno potrebna, sledijo pa jim stanja, kjer takojšnja intervencija ni dokazana kot nujna.

1. Kdaj je takojšnja intervencija morda nujna

Izguba soli

Izguba soli se lahko pojavi pri telesni različici, ki jo zdravniki imenujejo kongenitalna adrenalna hiperplazija (CAH). Izgubi soli so lahko izpostavljeni vsi otroci, ne glede na to, ali jim je bil ob rojstvu pripisan ženski ali moški spol. Potrebna je takojšnja medicinska intervencija za nadomestitev manjkajočih mineralov v otrokovem telesu, ki je običajno v 24 urah po posegu izven nevarnosti. Morda bodo potrebni tudi spremljanje in zdravila za preprečitev prihodnjih incidentov.

Zaprta sečnica/uretra

Če se vaš otrok rodi z zaprto sečnico, urin ne more zapustiti telesa. V takih primerih bo morda potrebna takojšnja operacija, da se prepreči zastrupitev otrokovega telesa.

2. Kdaj takojšnja intervencija verjetno ni potrebna

Odstranitev gonadnega tkiva

Zdravniki včasih staršem povedo, da je treba gonadno tkivo (tkivo, iz katerega so testisi in jajčniki) odstraniti, da bi se preprečil morebitni razvoj raka. Vendar pa odstotek interspolnih oseb, ki so razvile raka na gonadah, nikoli ni bil ustrezno preverjen, saj je operacija gonad za interspolne osebe že desetletja standardna praksa. Z drugimi besedami, število interspolnih oseb, ki niso bile podvržene operaciji gonad, ni dovoljšnje, da bi dokazali takšno tveganje. Za primerjavo, tveganje za nastanek raka dojde ne pomeni, da zdravniki vsem ženskam priporočajo mastektomijo kot standardni postopek, temveč da se izvajajo rutinski pregledi za spremljanje morebitnih znamenj raka. Odstranitev otrokovega tkiva jajčnikov ali testisov bo tudi onemogočila njegovo sposobnost, da doživi naravno puberteto. Poleg tega bo otrok v primeru odstranitve gonad potreboval nadomestno hormonsko terapijo za sprožitev pubertete. To pomeni redne obiske zdravnika skozi celotno otrokovo odrasčanje. Nekateri mladi zaradi različnih razlogov ne upoštevajo svojega hormonskega zdravljenja, kar lahko povzroči nadaljnje zaplete. Hormoni so ključni za zdravje kosti in neuspešno jemanje hormonov po gonadektomiji pomeni visoko tveganje za razvoj osteopenije ali osteoporoze – stanja, pri katerih kosti postanejo krhke. Veliko odraslih interspolnih oseb, vključno z nekaterimi mladostnicami_ki, poroča o primerih osteopenije in osteoporoze.

Operacije genitalij

Vsi imamo določena pričakovanja glede videza ženskih ali moških genitalij, le redko pa imamo priložnost videti širok spekter različic, ki obstajajo. V večini naših družb nas učijo, da morajo biti genitalije skrite, zato so naši vtisi omejeni na tisto, kar vidimo v učbenikih biologije ali v različnih medijih. Genitalije interspolnih dojenčkov in otrok so v številnih primerih operirane in kozmetično spremenjene. Navedeni razlogi za take operacije vključujejo željo, da se bodoči odrasli osebi omogoči:

- boljšo vključitev v družbo in odrasčanje kot moški ali ženska;
- imeti zdravo spolno življenje z genitalijami, ki so bolj usklajene z družbenimi pričakovanji;
- razmnoževanje in ustvarjanje družine.

Nekatere interspolne osebe so podvržene kirurškim in drugim medicinskim posegom, katerih namen je zagotoviti možnost zanositve ali razmnoževanja. Mnogi, ki so bile_i tem ukrepom podvržene_i kot otroci, poročajo, da so se psihično in fizično počutile_i, kot da so doživele_i napad na svoje telo, celo do stopnje, primerljive s spolno zlorabo. Poročajo tudi, da jim je ta obravnava uničila vsako željo po spolnih odnosih v odrasli dobi. Nekateri zdravniki so s povsem medicinskega vidika izrazili nestrinjanje z zgodnjimi posegi, pri čemer trdijo, da so fizični rezultati veliko boljši, ko je telo bolj odraslo in ko pacient_ka z zdravljenjem nadaljuje po lastni volji.

Zaključki

V zelo majhnem številu primerov so lahko operacije nujne in neodložljive, kljub temu pa vam lahko veliko nenujnih operacij predstavijo kot nujne. Poskrbite, da boste imeli čim več informacij in dovolj časa za sprejemanje odločitve, preden se strinjate s katerikoli medicinskim posegom. Večina interspolnih aktivistk_ov in organizacij za interspolne osebe močno priporoča, da se ne izvajajo nobeni nenujni ali normalizirajoči kirurški posegi ali intervencije, dokler posameznik_ca ni dovolj star_a, da sam_a sprejme informirano odločitev. Ko bo vaš otrok dovolj star, se lahko odloči za nekatere medicinske posege, in to se zelo razlikuje od spoznanja, da si kot dojenček ali otrok doživel posege brez svojega soglasja.

Zdravniki staršem pogosto povedo, da lahko zaradi neopravljenih normalizacijskih operacij ali nejasne določitve spola njihovega otroka pride do psiholoških težav. Vendar pa praktično ni dokazov, da je to tako. Vse več interspolnih oseb, ki niso imele zdravstvenih posegov, javno sporoča, da operacije niso potrebne in da živijo zdravo in srečno življenje.

Žal pa je psihološka škoda zaradi vsiljivih in pogosto bolečih posegov v mladosti obsežno dokumentirana tudi pri interspolnih osebah, ki so bile podvržene takim posegom.

Če vam zdravnik pove, da je operacija ali druga vrsta medicinskega posega potrebna, ga prosite, naj:

- podrobno pojasni, kaj je treba narediti in zakaj;
- opredeli tveganja tako ukrepanja kot neukrepanja na tej stopnji;
- vam pove, kje lahko dobite več informacij.

Po obisku pri zdravniku, ki priporoča medicinske posege, je pomembno, da:

- stopite v stik z organizacijo za interspolne osebe ali skupino staršev interspolnih oseb za nasvete, informacije in podporo;
- poiščite pomoč pri iskanju zdravnika, ki lahko poda drugo mnenje;
- sami opravite raziskave, pregledate svoje zapiske in se prepričate, da popolnoma razumete vse, kar je bilo povedano med obiskom.

Če se vaš otrok ali vi odločite, da je zdravniški poseg potreben:

- prosite zdravnika, da vam podrobno pojasni, kaj se bo zgodilo;
- prosite zdravnika, da vam pove, ali bodo potrebni nadaljnji posegi in kakšna so povezana tveganja;
- vprašajte zdravnika, kakšna psihološka ali druga podpora je na voljo za vašega otroka (in za vas), če bo potrebna;
- poiščite nasvete, informacije in podporo pri organizaciji za interspolne osebe.

Družina, ki se je v Evropo priselila iz Latinske Amerike, je poročala o naslednji situaciji. Ob rojstvu otroka je zdravnik opozoril, da otrokova dolžina penisa ni takšna, kot se običajno pričakuje za dečka. Zdravnik je očetu na samem sporočil – po njegovem mnenju – slabe novice. Očetu je še povedal, da bi njegov otrok morda lahko imel motnjo v spolnem razvoju in da bo sledila podrobnejša diagnoza. Predvideval je, da bo oče najbolj obupan zaradi vprašanja moškosti svojega otroka, zato mu je poskušal ponuditi tolažilno rešitev z možnostjo, da lahko genitalije po želji dodatno zmanjšajo in otroka vzgajajo kot deklico. Odziv očeta pa je bil precej drugačen od pričakovanega. Začel je kričati na zdravnika, mu prepovedal kakršnekoli nadaljnje ukrepe in poudaril, da imajo vsi moški v njegovi družini že generacije takšno velikost penisa in so v odraslosti živeli srečna zakonska življenja.

Kako z vašim otrokom govoriti o tem, da je interspolna oseba

Čeprav je pomembno, da se vaš otrok ne počuti drugače na negativen način ali ima skrbi glede tega, da je interspolna oseba, je lahko enako problematično, če se o tem sploh ne govori.

Kako in kdaj se pogovarjati z otrokom

Čeprav se morda zdi "varneje", da tega ne omenjate, dokler ni starejši, lahko skrivanje stvari pred otrokom med odraščanjem povzroči večji šok, kot dejstvo, da jih izve.

- Na vsa vprašanja, ki se pojavijo, poskušajte odgovoriti starosti primerno, da bo vaš otrok pripravljen na vse novo, kar bo spoznal.
- Otroku ni treba razlagati bioloških pojmov že od zelo nizke starosti, lahko pa postopoma začnete uvajati ideje o razlikah, tako da mu poveste, da niso vse deklince enake ipd.
- Pripravite svojega otroka na izzive in težave na poti, vendar mu zagotovite, da mu boste stali ob strani in da ste v tem skupaj.
- Tudi v težkih časih ga spomnite, da se vsi srečujemo z izzivi in vznemirjenostjo med odraščanjem.
- Ne pozabite, da bo vaš otrok nekega dne popolnoma samostojna odrasla oseba, zato potrebuje zgodnje razumevanje dejstev, da bo lahko kasneje v življenju sam sprejemal odločitve.
- Upoštevajte tudi, da vam bo iskrenost pomagala imeti zdrav odnos tudi med in po najzahtevnejših najstniških letih. Če bo vaš otrok ugotovil, da z njim niste bili iskreni, lahko to skrha vajn odnos ter povzroči resne težave v družini. Za mnoge interspolne mlade je spoznanje, da so jim najbližji lagali, travmatična izkušnja, ki lahko vodi do dolgotrajnih težav z zaupanjem. Otroci imajo pravico in si zaslužijo vedeti resnico o sebi.

Minimiziranje in spopadanje s sramom

- Čeprav boste morda želeli načrtovati, kako povedati drugim, da je vaš otrok interpolna oseba (glejte Kako z drugimi govoriti o tem, da je vaš otrok interpolna oseba, str. 26), pazite, da to ne postane skrivnost. Če vaš otrok misli, da je to nekaj, kar je treba skrivati pred drugimi, lahko dobi občutek, da je z njim nekaj narobe ali občuti sram.
- Dejstva o njegovem telesu otroku sporočajte na pozitiven način in mu razložite, da smo vsi drugačni in da smo ljudje lahko zdravi in srečni, ne da bi se morali uvrščati v strogo določene kategorije.
- Poskusite ne poudarjati, da je interpolnost redka ali neobičajna, saj to lahko vodi do občutkov izoliranosti.
- Razmislite o izkušnjah ali situacijah, ki so lahko za vašega otroka drugačne, in razmislite, kako pri pogovoru izkazati podporo.
- Če se vaš otrok odloči odkrito govoriti o svoji interpolnosti, ga podprite. Če se ne počuti pripravljenega, mu dajte vedeti, da podpirate tudi to odločitev.
- Ne delajte si predstav o otrokovi identiteti in mu ne sporočajte, kakšna naj bi bila. Tako kot pri vseh otrocih sta lahko njegova spolna identiteta ali spolna usmerjenost drugačni od vaših pričakovanj.
- Mnogi ljudje se ne zavedajo raznolikosti, ki obstaja v naših družbah, kaj šele obstoja interpolnih oseb. Morda boste želeli svojega otroka pripraviti na te situacije, pri čemer lahko pomagate z orodji, ki so na voljo. Najpomembneje je graditi samozavest in poskrbeti, da se vaš otrok počuti udobno s svojim telesom in je celo nekoliko ponosen nanj. Pomembno je tudi, da vaš otrok ve, da ima starše, ki ga imajo radi točno takšnega, kot je, in ga bodo vedno podpirali.

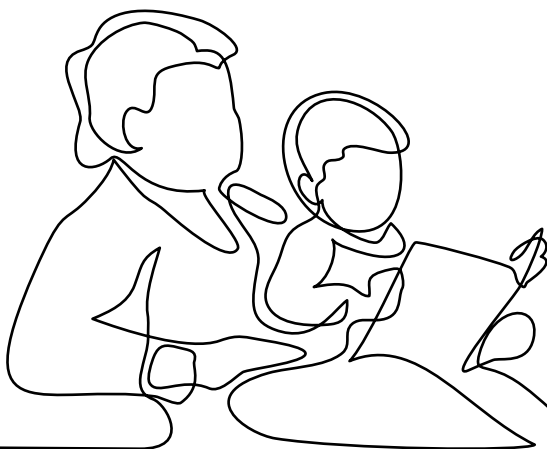
Sprejemanje odločitev

- Čeprav se morda zdi, da je zgodnje sprejemanje odločitev in ukrepanje dolgoročno bolje za vašega otroka, izkušnje mnogih interspolnih oseb kažejo, da drži ravno nasprotno. Čakanje, da bo vaš otrok dovolj star, da bo sam sprejemal odločitve ali sodeloval v procesu, se večkrat pozitivno obrestuje. Otroci začnejo izražati svoje lastno mnenje okoli drugega leta starosti, zato ga vključite v odločanje takoj, ko je za to sposoben.
- Poskrbite, da vas ali vašega otroka zdravniki ne bodo preobremenili. To se lahko zgodi že zaradi medicinske terminologije, ki jo uporabljajo, občutka, da so strokovnjaki v tej situaciji, ali nepoznavanja informacij. Kadar je mogoče, s seboj pripeljite prijatelja ali družinskega člana, ki mu vi in vaš otrok zaupate, da vam pomaga razpravljati o možnostih in sprejemati odločitev.
- Z otrokom se pogovorite o vseh možnostih, pri čemer naj bo operacija zadnja možnost (razen če ob manku te obstajajo takojšnje zdravstvene posledice).
- Vse informacije o tveganjih in možnih izidih delite na način, primeren otrokovi starosti.
- Omogočite mu dostop do lastne zdravstvene dokumentacije/zgodovine. Pravico ima vedeti.
- Odgovorite na vsa njegova vprašanja. Raziščite temo in ga opolnomočite, da tudi sam raziskuje. Sebe in otroka naučite, kako to početi – kako prepoznati veljavne informacije in se izogniti dezinformacijam.
- Otroku zagotovite, da je on tisti, ki najbolje ve, kako se počuti glede svojega življenja in telesa, pri čemer sta mu na voljo pomoč in podpora, kadar bi ju potreboval.
- Otroka vključite v pogovore z zdravniki. Spodbujajte ga, naj postavlja vprašanja in kritično presoja nasvete in informacije.
- Opolnomočite otroka tako, da bo imel nadzor nad vsemi medicinskimi pregledi ali posegi, in da mora na vsaki stopnji podati svoje soglasje. Raziščite dokumentacijo in ga poučite o pacientovih pravicah.
- Ko gre za zdravniške preglede, se prepričajte, da sodelujoče zdravstveno osebje ve, da je vaš otrok interspolna oseba.

- Razen če je vaš otrok starejši in zahteva drugače, bodite vedno prisotni med vsemi medicinskimi pregledi, ki jih vaš otrok potrebuje.
- Svojemu otroku dajte čas in prostor, da se pripravi na stvari in se z njimi spopade, na primer z zdravstvenimi pregledi, ki so lahko zanj zastrašujoči.
- Na splošno zaupajte svojemu otroku – bolj je sposoben odgovornega odločanja, kot si morda mislite.

Podpora

- Ne pozabite, da niste sami in da boste vi in vaš otrok morda potrebovali dodatno podporo drugih na različnih stopnjah.
- Povejte svojemu otroku, da so mu na voljo različne možnosti podpore, vključno s skupinami za interpolne osebe, svetovanjem in terapijo, ter da iskanje pomoči, kadar jo potrebuješ, ni znak šibkosti, ampak pozitiven korak k skrbi zase.
- Spodbujajte svojega otroka, naj poišče in se pridruži podpornim skupinam, če to želi. Povejte mu, da je deljenje izkušenj in življenjskih zgodb z drugimi interpolnimi osebami eden najboljših načinov, da spozna možne izide svojih odločitev in da najde varen prostor za raziskovanje, kaj pomeni biti interpolna oseba. Mlade, ki uporabljajo družbena omrežja, je mogoče usmeriti v spletne podporne skupine. Preden se vaš otrok pridruži podporni skupini, vseeno raziščite, da gre za skupino, odobreno s strani organizacije za interpolne osebe.
- Kot starš ali skrbnik boste včasih tudi sami potrebovali dodatno podporo. Čeprav v vaši okolici morda ni posebne skupine za starše interpolnih otrok, poiščite druge ustrezne skupine staršev ali se pridružite spletnim skupinam.

Kako z drugimi govoriti o tem, da je vaš otrok interseksualna oseba

Soglasje

Otroci začnejo izražati svoja mnenja približno pri dveh letih, zato bi morali svojega otroka vključiti v sprejemanje odločitev takoj, ko je sposoben razumevanja. Vprašajte ga, kako se počuti glede pogovora z drugimi ljudmi o tem, da je interseksualna oseba. Opomnite ga, da se mu ni treba ničesar sramovati in da želite nuditi razumevanje o tem, kakšnih reakcij bo morda deležen in kako bodo ljudje ravnali z njim, ko se bo počutil pripravljen povedati drugim. Pomembno je tudi, da se dogovorite, ali lahko o tem govori tudi kdo drug, komu lahko pove in kako. Vse osebne podatke o otroku ali mladi osebi je treba obravnavati skrbno, tako da imajo vedno občutek nadzora o tem, kdo ve in kdaj izve. Koristno je tudi, da se pogovorite o izrazih in jeziku, da se dogovorite, katere besede se uporabljajo in kako pojasniti drugim. Prosimo, upoštevajte tudi, da lahko vaš otrok o tej temi razmišlja drugače v različnih obdobjih svojega življenja in da je treba ta pogovor ponovno odpreti ob vseh pomembnih mejnikih (začetek nove šole, selitev v novo sosesko/mesto, pridružitve novi skupini/klubu).

Bodite ponosni

Ko se z drugimi pogovarjate o svojem interseksualnem otroku, ne govorite o tem kot o skrivnosti ali nečem, česar bi se morali sramovati. Čeprav boste od drugih morda prejeli negativne ali nerodne reakcije, bodo ljudje, bolj kot boste sposobni pokazati, da ni nič narobe, spoznavali, da so edina težava njihovi predsodki ali pomanjkanje znanja o tej temi.

Bolj ko so starši interseksualnih otrok odprti in ponosni, večja sta ozaveščenost in razumevanje v naši družbi, kar je koristno za vse.

Bodite potrpeživi

Za druge ljudi je tema interpolnosti lahko nova in je morda sprva ne bodo razumeli. Vzemite si čas za pojasnitev, kaj pomeni biti interpolna oseba. Pojasnite, da je to nekaj običajnega in popolnoma naravnega. Bodite pripravljeni na nerodne ali neprimerne reakcije in vprašanja ter poskusite odgovarjati mirno in pozitivno. Večina ljudi nima slabih namenov, temveč preprosto ne vedo, kako se odzvati zaradi pomanjkanja ozaveščenosti. Uporabljajte preproste izraze in lahko razumljiv jezik. Hkrati pa izobraževanje drugih ni vaša odgovornost. Če nekdo postavlja preveč vprašanj, jim povejte, da se tudi vi še učite, vendar ga lahko usmerite k virom, če ga to še vedno zanima.

Pogovor z drugimi družinskimi člani

Če imate druge otroke, je pomembno, da se z njimi pogovorite o tem, kaj pomeni biti interpolna oseba. S splošnimi pogovori o drugačnosti in različnosti lahko postopoma predstavite, kaj pomeni biti interpolna oseba. Poleg tega, da svojega interpolnega otroka naučite, kako se pozitivno odzvati na ustrahovanje ali zbadanje, je pomembno tega naučiti tudi njegove sorojence, saj tudi oni zaradi povezave z vašim otrokom lahko doživljajo podobno. Ko gre za starejše družinske člane, ne predvidevajte, da se bo z njimi nujno težje pogovarjati. Na primer, vrednoti, kot sta spoštovanje vsakega človeka ali sprejemanje tega, kar nam življenje ponuja, lahko uporabite za nagovarjanje posameznikov z bolj tradicionalnimi prepričanji. Tudi če se kakšen družinski član upira pri sprejemanju ali razpravljanju o vašem interpolnem otroku, mu dajte čas in prosite druge družinske člane, ki so sprejemljivejši, da vam pomagajo pri pogovoru z njim. Spodbujajte jih, naj se o interpolnosti poučijo preko branja, dokumentarnih filmov ali osebnih pripovedi. Več kot o temi vedo, večja je verjetnost, da bodo postali sprejemljivi in podporni.

Bodite zaveznik

Če je vašemu otroku to v redu, poskusite ozaveščati o interpolnih osebah, kjerkoli lahko. Poiščite priložnosti za omenjanje teme interpolnosti različnim skupinam ljudi ali objavljajte aktualne prispevke ali osebne zgodbe na družbenih omrežjih. Če ljudje rečejo kaj netočnega ali žaljivega o interpolnih osebah, jih poskušajte popraviti vljudno in prijazno, a odločno. Druga možnost je, da podprete organizacijo za interpolne osebe ali se ji pridružite, da pomagate pri povečevanju prepoznavnosti v družbi in napredku pravic interpolnih oseb.

Morebitna vprašanja drugih

Je vaš dojenček/otrok fantek ali punčka?

Kako boste odgovorili na to vprašanje, je odvisno od vzgoje vašega otroka. Če ga vzgajate kot punčko ali fantka, lahko to preprosto poveste. Če osebo dobro poznate ali se počutite varno, lahko odgovorite, da je interspolna oseba in jo_ga vzgajate kot punčko ali fantka. Če jo_ga na tej točki vzgajate brez opredelitve spola, lahko rečete, da jo_ga vzgajate na spolno nevtralen način.

Je šlo kaj narobe?

Ne, to je popolnoma naravno. Zgodi se vsaj pri 1 od 200 otrok, pri čemer nekateri viri navajajo, da ima lahko do 1,7 % otrok neko različico spolnih značilnosti. V družbi se o tem samo premalo govori.

Ali to pomeni, da je vaš otrok hermafrodit?

Ne. Hermafroditi imajo celoten niz tako moških kot ženskih organov, kar je pri ljudeh nemogoče. Otrok ima le različice v svojih spolnih značilnostih, ki ne ustrezajo medicinskim normam moškega in ženskega telesa.

Je to vrsta oviranosti?

Interspolnost je le ena izmed raznolikosti, ki obstajajo pri ljudeh, nič drugačna kot razlike v barvi las ali višini. Oviranost postane le, če interspolne osebe obravnavate drugače in jim ne daste enakih možnosti, kot bi jih neinterspolnim osebam.

Kako so videti genitalije vašega dojenčka/otroka?

Predlog za neznance: Se vam ne zdi, da je to čudno vprašanje? Ni ravno običajno spraševati, kako so videti genitalije nekoga. Tudi najmlajši otroci imajo pravico do zasebnosti.

Predlog za družinske člane: Videti so popolnoma v redu.

Kako bo to vplivalo na njegovo odraščanje?

Veliko interspolnih otrok bo odraščalo brez potrebe po kakršnih koli medicinskih posegih ali specialistične podpore, dokler bodo obdani z ljudmi, ki jih imajo radi in sprejemajo takšne, kot so. Biti kakorkoli drugačen običajno pomeni večje možnosti nadlegovanja ali diskriminacije, zato je glavno vprašanje zagotoviti večje razumevanje in sprejemanje interspolnih oseb na vseh področjih otrokovega življenja.

Bo to vplivalo na to, kdo jih privlači?

Med spolnimi značilnostmi in spolno usmerjenostjo ni povezave, zato so interspolne osebe lahko lezbijke, geji, heteroseksualci, biseksualci ali katerekoli druge spolne usmerjenosti.

Interspolne osebe in spolna identiteta

Mnoge interspolne osebe se identificirajo kot ženske ali moški in se pogosto tudi strinjajo s podatkom o spolu, ki jim je bil pripisan ob rojstvu. Včasih interspolne osebe med odraščanjem ugotovijo, da je spol, ki jim je bil pripisan ob rojstvu, zanje napačen. To pomeni, da bodo verjetno želele_i spremeniti svoje ime in način, kako se predstavljajo, da bodo lahko bolj usklajene_i s svojo spolno identiteto. Druge_i se morda ne identificirajo kot ženske ali moški (nebinarni spol) in izražajo oba ali nobenega od vidikov tega, kar tradicionalno velja za moško in žensko. Dve interspolni osebi, ki imata enake spolne značilnosti, lahko imata različni spolni identiteti.

Kako z učitelji, zdravniki in drugimi strokovnjaki govoriti o tem, da je vaš otrok interspolna oseba

V različnih obdobjih življenja vašega otroka boste sprejemali odločitve o tem, kateri strokovnjaki morajo vedeti, da je vaš otrok interspolna oseba, in kako se o tem z njimi pogovoriti.

Pomembno je, da otroka čim prej vključite v proces odločanja. Zelo majhni otroci lahko izrazijo želje in mnenja, če so vprašani na pravilen način. Čeprav vaš otrok pri zelo nizki starosti ne bo sposoben obravnavati vseh vidikov odločanja, je pomembno, da začne obravnavati tiste vidike, ki jih lahko, tako ko je sposoben. To ga bo opolnomočilo in mu dalo močnejši občutek nadzora nad lastnim življenjem. V tem poglavju boste našle nekaj smernic za načrtovanje in vodenje pogovorov z učitelji, zdravniki in drugimi strokovnjaki/odraslimi, ki bodo prišli v stik z vašim otrokom.

1. Zdravniki in zdravstveno osebje

Prvi strokovnjaki, s katerimi boste sodelovali vi in vaš otrok, bodo najverjetneje zdravniki in zdravstveno osebje. Sprejemanje odločitev o medicinskih posegih je že bilo obravnavano (gl. str. 14), zato se bomo v nadaljevanju osredotočili na redne preglede in druge obveznosti.

- Ko izbirate zdravnika za svojega otroka, preverite, ali je poučen o interspolnih osebah ali vsaj odprt za učenje. Prepričajte se, da se ob njem dobro počutite, preden peljete svojega otroka na vpis in spoznavno srečanje. Če je vaš otrok starejši, ga spodbujajte, naj sodeluje v postopku izbire, in mu dovolite, da se odloči, ali je to pravi zdravnik zanj.
- Pred srečanjem si pripravite seznam vprašanj, med samim srečanjem pa si za namen poznejšega opomnika delajte zapiske. Morda boste želeli pogovor tudi posneti, seveda z dovoljenjem zdravnika, tako da se lahko vrnete in znova poslušate pogovor za razjasnitev točk, ki jih niste povsem razumeli med sestankom. Če to ni mogoče, prosite zdravnika, naj zapiše vse besede, izraze ali besedne zveze, ki jih ne razumete popolnoma.

- Vedno se posvetujte s svojim otrokom, ali želi, da ste z njim v zdravniški ordinaciji ali ne. Starši so prisotni, razen če otrok izrecno zahteva, da niso. Jasno preverite, da je to otrokova izbira.
- Vprašajte zdravnike, kje lahko najdete več informacij o specifični biologiji vašega otroka. Zdravniku zagotovite vire, ki ste jih sami že našli.
- Poskrbite, da naredite kopije otrokove zdravstvene dokumentacije: dokumentov in rezultatov zdravstvenih testov.
- Bodite prisotni z otrokom in se potrudite, da preprečite morebitne nepotrebne preiskave ali obiske zdravnikov, ki v resnici niso nujni.

Če zdravstveni strokovnjak priporoči kakršnokoli operacijo, ga prosite, naj pojasni, ali je ta pomembna za otrokovo fizično zdravje ali je "kozmetične" narave. Ne zadovoljite se z nejasnimi odgovori, kot je "tako bo bolje", vedno zahtevajte jasne informacije. Zabeležite si informacije ali si delajte zapiske. Vedno poiščite drugo mnenje; poskusite stopiti v stik z organizacijami za interpolne osebe ali starši interpolnih otrok.

2. Učitelji in šolsko osebje

Mlajši otroci

Morda ne bo potrebe po pogovoru s šolskim osebjem. To je odvisno od vašega otroka in vaše osebne situacije. Če je vaš otrok odprt za pogovore o interpolnosti in bo to verjetno omenil v šoli, je najbolje, da se predhodno pogovorite z učiteljem in vodstvom vrtca ali šole. Preverite, kaj že vedo o interpolnosti (ali bolj verjetno, bodite pripravljeni, da jih usmerite na informacije o tem), se pogovorite o možnih scenarijih, ki se bodo verjetno pojavili, in se dogovorite, kako jih je treba obravnavati. Če vaš otrok le redko razmišlja o interpolnosti in zato redko ali nikoli ne govori o tem, morda trenutno ni potrebe po tem, da obvestite šolsko osebje. Če mora vaš otrok jemati zdravila ali potrebuje kakršne koli posebne prilagoditve za preoblačenje/uporabo stranišča, je treba načrte glede tega dogovoriti z ustreznim osebjem. Opomnite šolsko osebje, da ima vaš otrok pravico do zasebnosti in da je treba vse razkrite informacije obravnavati zaupno ter jih deliti le s tistimi, ki jih resnično morajo vedeti. Pozanimajte se o predpisih in smernicah, ki veljajo na vašem območju.

Starejši otroci

Pred začetkom srednje šole ali fakultete se z vašim otrokom pogovorite o tem, kako bi želel, da se situacija obravnava. Spodbujajte ga, da razmisli o prednostih in slabostih različnih pristopov ter o možnih posledicah, da bo lahko sprejel informirano odločitev. Če se odloči, da je sestanek s šolo ali ustanovo pred začetkom najboljši načrt, ga spodbujajte, da sodeluje na sestanku, in ga podprite, da prevzame vodilno vlogo v razpravah o tem, da načrtuje, kaj želi povedati, in se pripravi na morebitna vprašanja.

Dobro je vprašati šolo, ali imajo politiko glede ustrahovanja, in se pogovoriti o tem, kako obravnavajo incidente. Prav tako je koristno povprašati o podpori za učence ter o tem, katere morebitne koristne storitve ali skupine so na voljo učencem.

Če želi vaš otrok odkrito govoriti o tem, da je interpolna oseba, se pogovorite o različnih načinih, kako to temo predstaviti osebju, in se dogovorite, kako lahko podprejo vašega otroka na pozitiven in varen način. Razmislite o načinih, kako lahko vi in osebje na nevsiljiv način spremljate otroka in mu zagotovite, da ne doživlja nobenih negativnih posledic zaradi odprtosti glede interpolnosti. Če vaš otrok ne želi razkriti, da je interpolna oseba, ali se odloči za to samo z nekaterimi zaupanja vrednimi posamezniki, se pogovorite o tem, kako to obvladati in kako bi se spopadli s situacijo, če bi kdo po naključju izvedel.

3. Drugi strokovnjaki

Drugi strokovnjaki, ki bi lahko bili vključeni v življenje vašega otroka, so lahko socialni delavci, mladinski delavci, športni trenerji, verski voditelji ali psihologi. Razkrijte njim, da je vaš otrok interspolna oseba, običajno sledi podobnim smernicam kot razkritje učiteljem. Upoštevajte, koliko časa vaš otrok preživi z dotično osebo in v kakšnem kontekstu. Na splošno ni potrebe po razpravljanju o tem, da je vaš otrok interspolna oseba, z mnogimi od zgoraj naštetih strokovnjakov, razen vaš otrok sproži razpravo ali jim to želi povedati. Edini razlog, zaradi katerega bi se morda morali pogovoriti o tem, ali za vašega otroka obstajajo kakšne posebne zahteve, je na primer zasebni prostor za preoblačenje.

Če vaš otrok potrebuje obisk pri psihologu ali drugem strokovnjaku za duševno zdravje, je priporočljivo, da se o tem pogovorite z njim in vašim otrokom pred prvim obiskom. Ni nujno, da bodo vsi strokovnjaki za duševno zdravje poznali temo interspolnosti, zato bodo morda potrebovali nekaj informacij ali napotkov glede obravnave te teme. Ko razpravljate o tem, opazujte reakcijo osebe. Večina strokovnjakov se bo z veseljem naučila česa novega, toda če se oseba odzove na način, zaradi katerega se počutite negotovo, se lahko o tem z njo pogovorite, da dobite zagotovilo ali pa poiščete alternativnega strokovnjaka. Prav tako natančno prisluhnite občutkom vašega otroka glede vseh strokovnjakov, s katerimi pride v stik. Otroci so običajno že pri zelo nizki starosti sposobni izraziti svoje mnenje o tem, ali želijo nekoga videti ali ne.

Če vaš otrok obiskuje verski prostor, se boste morda želeli o tem pogovoriti z ustreznimi osebami. To je odvisno od vaše osebne situacije in vašega odnosa do vere. Morda boste osebno želeli poiskati podporo pri voditelju znotraj vaše skupnosti ali pa ima vaš otrok zaupanja vredno osebo, ki jo želi obvestiti.

4. Zaključki

Glede na starost in zrelost vašega otroka poskusite otroka vključevati v vse te pogovore. Zelo majhni otroci morda še niso pripravljeni v celoti sodelovati v pogovorih, vendar je dobro, da ga vključite od začetka, saj mu tako omogočite izbiro, koliko želi prispevati. Če ga ne zanima sodelovanje v razpravah ali mu je nerodno ali neprijetno, mu povejte, kaj boste rekli, in preverite, ali je zadovoljen s tem, kako ga nameravate zastopati. Prav tako ne domnevajte, da se njegova želja po sodelovanju ne bo spremenila s časom, če tega sprva ni želel. Vedno mu dajte možnost sodelovanja, ne da bi nanj izvajali kakršen koli pritisk.

Slovar

Diadični

Sestavljen iz dveh delov ali dveh elementov, binarni.

Družbeni spol

Se nanaša na družbeni konstrukt, ki posameznikom na osnovi spola, ki jim je bil pripisan ob rojstvu, nalaga kulturna in družbena pričakovanja.

DSD – Motnje v spolnem razvoju (ali Razlike v spolnem razvoju)

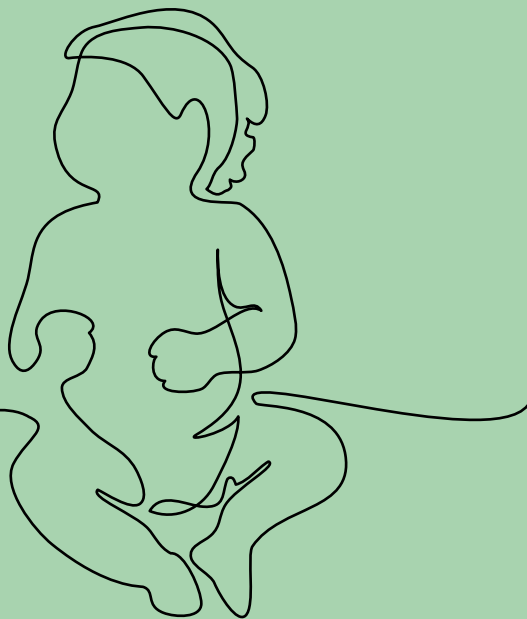
Izraz DSD je bil uveden leta 2006 in ga zdravstveni strokovnjaki odlej uporabljajo za označevanje intersexnih teles. Nekatere intersexne osebe ta izraza uporabljajo pri sklicevanju nase. Vse več intersexnih oseb meni, da je terminologija DSD stigmatizirajoča in raje uporabljajo izraz intersexnost.

Genitalije

Spolni organi osebe

Gonada

Testis, jajčnik ali ovotestis

Hermafrodit

Zastarel izraz, ki se pogosto uporablja za opis interspolnih oseb. Danes na splošno velja za slabšalnico.

Interspolnost

Izraz, ki označuje razpon fizičnih lastnosti ali variacij, ki se nahajajo med stereotipnimi ideali moškega in ženskega. Interspolne osebe se rodijo s fizičnimi, hormonskimi ali genetskimi značilnostmi, ki niso v ne celoti ženske ali ne v celoti moške; so kombinacija ženskih in moških ali niti ženske niti moške. Obstaja veliko oblik interspolnosti; gre za spekter ali krovni izraz, ne pa za eno samo kategorijo.

Zato interspolni_e aktivisti_e pogosto raje uporabljajo izraz spolne značilnosti (kadar na primer govorijo o okoliščinah, ki jih je mogoče zaščititi pred diskriminacijo). Ni enega statičnega stanja, imenovanega "interspolni status", zato izraz spolne značilnosti odraža dejstvo, da biti interspolna oseba telesna izkušnja in le en del človekove identitete.

Kromosomi

Nitaste strukture nukleinskih kislin in beljakovin, ki jih najdemo v jedru večine živih celic in prenašajo genetske informacije v obliki genov.

LGBTQI

Akronim za lezbijke, geje, biseksualce, transspolne, kvir in interspolne osebe.

Nebinarost

Izraz, ki se uporablja za opis oseb, katerih spolna identiteta je zunaj ali med tradicionalnimi kategorijami moških in žensk.

Razkritje

Razkriti nekaj osebnega o sebi drugim osebam, na primer, da ste interspolna oseba.

Spol

Kombinacija telesnih značilnosti osebe, ki vključuje: kromosome, hormone, notranje in zunanje reproduktivne organe ter sekundarne spolne značilnosti. V večini držav je to še vedno omejeno na binarnost ženske in moškega, kar lahko izključuje interspolne osebe.

Spolna identiteta

Se nanaša na posameznikovo globoko občuteno notranjo in individualno izkušnjo spola, ki se lahko ujema ali ne s spolom, pripisanim ob rojstvu. To obsega osebni občutek telesa (ki lahko vključuje, ob svobodni izbiri, spremembo videza ali funkcije telesa z medicinskimi, kirurškimi ali drugimi sredstvi) in druge izraze spola, vključno z oblačili, govorom in vedenjem. Spolna identiteta nekaterih ljudi presega binarno spolno delitev in s tem povezane norme.

Spolni izraz

Se nanaša na človekov način izražanja spolne identitete drugim, na primer z obleko, govorom in vedenjem. Spolni izraz osebe se lahko ujema ali ne s spolno identiteto/identitetami ali spolom, pripisanim ob rojstvu.

Spolna usmerjenost

Se nanaša na zmožnost vsake osebe za globoko naklonjenost, čustveno in spolno privlačnost ter intimne in spolne odnose s posamezniki drugega ali istega spola ali več kot enega spola.

Spolne značilnosti/Različice spolnih značilnosti

Spolne značilnosti se nanašajo na primarne spolne značilnosti osebe, kot so: kromosomi, anatomija, hormonska struktura in reproduktivni organi; ali sekundarne spolne značilnosti osebe, ki postanejo očitne v puberteti, kot so: prsi, obrazne in sramne dlake, adamovo jabolko, mišična masa, postava in razporeditev maščob.

Mnogi_e aktivisti_ke zato izraz "različice spolnih značilnosti" razumejo kot natančnejši od izraza "interspolni status", saj se ta nanaša na spekter možnih značilnosti namesto enega samega homogenega statusa ali izkušnje interspolnosti.

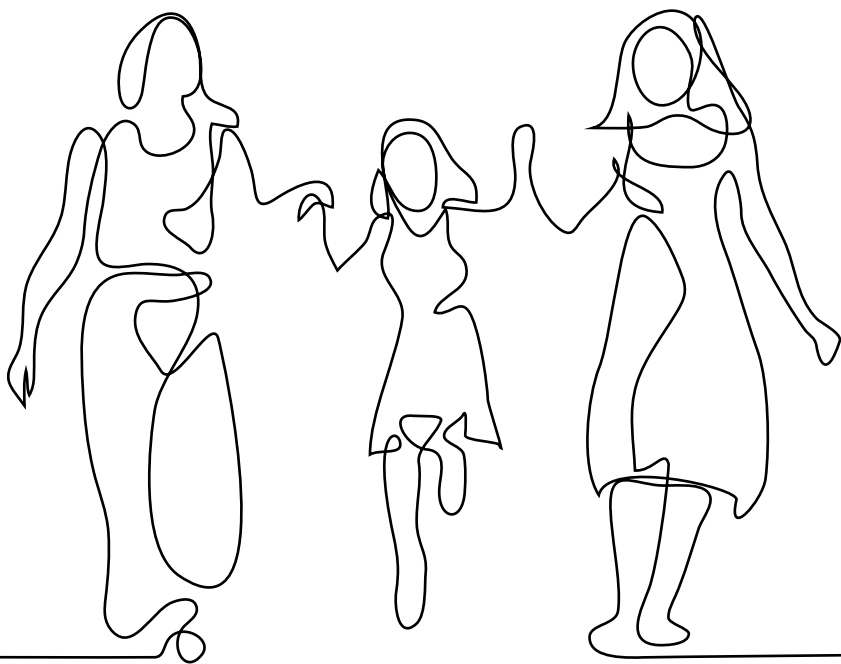
Transspolnost

Je vključujoč krovni izraz, ki se nanaša na osebe, katerih spolna identiteta in/ali spolni izraz se razlikujeta od biološkega ali družbenega spola, pripisanega ob rojstvu.

Lahko vključuje, vendar ni omejen na: osebe, ki se identificirajo kot transseksualne, transspolne, transvestiti/cross-dresserke_je, androgine, polispolne, kvirspolne, aspolne, spolno raznolike, spolno neopredeljene ali osebe s katero koli drugo spolno identiteto in/ali izrazom, ki ne ustreza družbenim in kulturnim pričakovanjem glede spolne identitete.

Interspolne osebe se lahko ali pa tudi ne identificirajo kot transspolne, ko zavračajo spol, ki jim je bil pripisan ob rojstvu.

Veliko zgornjih definicij je prijazno posredoval spletni slovar ILGA Europe.

Koristne povezave in viri

Evropske organizacije za inter spolne osebe

OII Europe

www.oii-europe.org

www.intervisibility.eu

Young & Intersex

www.facebook.com/Youngandintersex

Evropske LGBTQI organizacije

IGLYO

www.iglyo.com

ILGA Europe

www.ilga-europe.org

Transgender Europe (TGEU)

www.tgeu.org

Evropske organizacije za starše

EPA

www.euparents.eu

European Association for Children in Hospital

www.each-for-sick-children.org

Koristni viri in članki

Zavzemanje za človekove pravice interpolnih oseb

www.goo.gl/NQmPSa

www.goo.gl/fS3pXU

Spodbujanje človekovih pravic in odprave diskriminacije interpolnih oseb, resolucija Parlamentarne skupščine Sveta Evrope

www.goo.gl/wZHFgW

Poročilo Sveta Evrope: Spodbujanje človekovih pravic in odpravljanje diskriminacije interpolnih oseb

www.goo.gl/eHjPsx

Dokument Sveta Evrope: Človekove pravice in interpolne osebe

www.goo.gl/gc6QdN

Svet Evrope: Resolucija o otrokovih pravicah do telesne celovitosti

www.goo.gl/XDjjxs

Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah

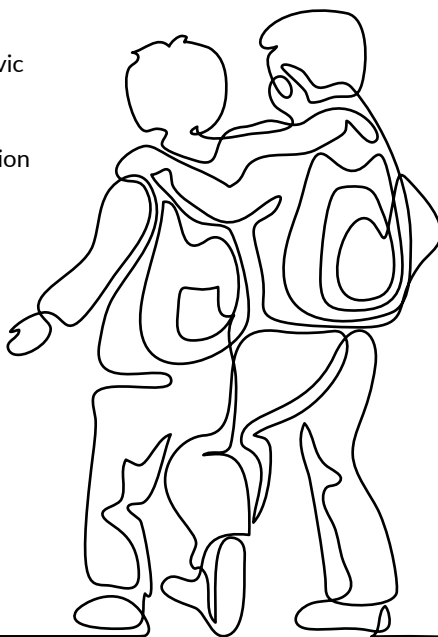
www.goo.gl/SAAouz

Splošna deklaracija človekovih pravic

www.goo.gl/zwnieT

Listina EACH – European Association for Children in Hospital (Evropsko združenje za otroke v bolnišnici)

www.goo.gl/QJ4SGe

O organizacijah

IGLYO

www.iglyo.com

IGLYO – Mednarodna mladinska in študentska organizacija lezbijk, gejev, biseksualcev, transspolnih, kvir in interpolnih oseb (LGBTQI) je največja mreža LGBTQI mladih in študentov na svetu z več kot 90 organizacijami članicami v več kot 40 evropskih državah.

Cilji IGLYO so:

- krepiti mlade aktiviste
- povečati vidnost in izpostaviti raznolikost identitet LGBTQI mladih
- si prizadevati za varno in vključujoče izobraževanje za vse
- razvijati in vzdrževati angažirano in povezano mrežo organizacij članic

IGLYO te cilje dosega z obsežnim programom mednarodnih usposabljanj in dogodkov, spletnimi krepitvami zmogljivosti, zastopanostjo in udeležbo mladih, digitalnim pripovedovanjem zgodb in kampanjami ter našim LGBTQI vključujočim izobraževalnim projektom.

IGLYO aisbl je registrirana kot nevladna organizacija v Belgiji (Št. podjetja: 808808665).

OII Europe

www.oii europe.org

OII Europe (Organisation Intersex International Europe) je krovna organizacija evropskih organizacij interpolnih oseb, ki temeljijo na človekovih pravicah; članice organizacije ima v vseh regijah Sveta Evrope. OII Europe je bila ustanovljena med drugim interpolnim forumom v Stockholmu leta 2012, in sicer na dan človekovih pravic, 10. decembra.

OII Europe je avtonomna podružnica OII (Organisation Internationale des Intersexués), decentralizirane globalne mreže organizacij interpolnih oseb, ustanovljene leta 2003; odtlej deluje prek svojih nacionalnih skupin v vseh regijah sveta.

Cilji OII Europe so:

- celovita implementacija človekovih pravic, telesne celovitosti in samoopredelitve za interpolne osebe;
- pravna prepoved medicinske in psihološke obravnave brez soglasja; zdravstveno osebje ali drugi strokovnjaki ne smejo izvajati kakršnega koli zdravljenja z namenom spreminjanja spolnih značilnosti, ki je lahko odloženo, dokler oseba, ki jo je treba zdraviti, ne more zagotoviti informiranega soglasja;
- spodbujanje samozavedanja, vidnosti in prepoznavnosti interpolnih oseb;
- popolna zaščita pred diskriminacijo in sprejetje spolnih značilnosti kot osebne okoliščine, potrebne zaščite;
- izobraževanje družbe o vprašanjih o interpolnosti z vidika človekovih pravic.

EPA

www.euparents.eu

EPA (European Parents Association) združuje društva staršev v Evropi, ki skupaj zastopajo več kot 150 milijonov staršev. EPA v partnerstvu deluje z organizacijami z namenom zastopanja in omogočanja glasu staršev pri razvoju izobraževalnih politik in odločitev na evropski ravni. Na področju izobraževanja želi EPA spodbujati aktivno udeležbo staršev in priznavanje njihove osrednje vloge kot glavnih odgovornih za izobraževanje svojih otrok.

EPA podpira udeležbo in sodelovanje staršev v številnih izobraževalnih pogledih z:

- Zbiranjem in razširjanjem informacij s pomočjo publikacij EPA, vključno z glasili, poročili o seminarjih, spletno stranjo EPA, forumi za razprave.
- Izpostavljanje inovativnosti v izobraževalnem partnerstvu in širjenje informacij o zanimivih in inovativnih izobraževalnih praksah.
- Spodbujanje stalne podpore in usposabljanja staršev.
- Podpora raziskavam na vseh področjih, povezanih s sodelovanjem staršev v izobraževalnem okolju.
- Sodelovanje z različnimi partnerji na širšem področju izobraževanja.

Omogočila

Vlada kraljevine
Nizozemske

Financira
Evropska unija

Ta vodnik je bil izdan s finančno podporo nizozemskega Ministrstva za izobraževanje, kulturo in znanost ter programa Evropske unije za enakost in državljanstvo (REC) 2014–2020. Za vsebino te publikacije so odgovorni IGLYO, OII Europe & EPA in v nobenem primeru ne odraža stališč nizozemskega ministrstva ali Evropske komisije.